

Asia: VN/22730/2023

Luonnos valtioneuvoston asetukseksi energiatuen myöntämisen yleisistä ehdoista vuosina 2023-2027 annetun asetuksen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kiitämme mahdollisuudesta lausua luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi energiatuen myöntämisen yleisistä ehdoista. Energiatukiohjelmalla on tärkeä rooli niin Suomen hiilineutraalisuustavoitteiden saavuttamiseksi kuin uuden liiketoiminnan, investointien ja työpaikkojen luomiseksi Suomeen.

ENERGIATUKIASETUKSEN PÄIVITTÄMINEN TARPEELLISTA

Pidämme energiatukiasetukseen tehtäviä muutoksia perusteltuina, jotta vastaavuus ryhmäpoikkeusasetuksen päivityksiin voidaan varmistaa ja epäselvyyttä herättäneitä kohtia täsmentää. Pidämme arvokkaana, että energiatuen soveltamisala on jatkossakin laaja tukien erilaisten ratkaisujen käyttöönottoa, teknologianeutraaliutta ja innovaatioita. Energiatuki on tärkeä ohjauskeino uusiutuvan energian tuotannon ja energiatehokkuuden lisäämiseksi Suomessa.

Esitämme, että energiatuessa huomioitaisiin vielä mahdollisuus energiatukeen olemassa olevaan laitokseen silloin, kun kyseessä on laitokselle tehtävä uuden teknologian käyttöönoton lisäosa ja samalla syntyisi uutta uusiutuvan energian kapasiteettia. Esimerkki tällaisesta on lisäinvestointi, jonka myötä laitoksen jalostusarvoa nostettaisiin tai sen CO₂ otetaan talteen ja hyödynnetään esim. synteettisissä polttoaineissa.

ENERGIATUKIOHJELMAN MYÖNTÖVALTUUDEN RIITTÄVYYS ON VARMISTETTAVA TULEVAISUUDESSAKIN

Energiatukiasetuksen vaikuttavuus riippuu sen toimeenpanosta. Pidämme tavoitetta merkittävästi laskea energiatuen myöntövaltuuksia haitallisena. Leikkaamalla myöntövaltuuksia vähennetään toteutuvia investointeja ja mahdollisuuksia parantaa talouden suhdannekestävyyttä, omavaraisuutta, luoda uusia työpaikkoja ja kasvua sekä vähentää päästöjä ja haitallisia ympäristövaikutuksia. Suomen etumatkaa uusiutuvaan energiaan pohjautuvan teollisuuden murroksessa ei tule vaarantaa alkumetreillä heikentämällä investointiympäristöä.

Suomi ei voi luottaa investointien tukemisessa vain EU-tukiohjelmiin. Useat Suomelle tärkeät hankkeet ovat Euroopan mittakaavassa pieniä, eivätkä tule huomioituiksi EU-tason kohdistuksissa. Lisäksi EU-ohjelmiin liittyy usein huomattavasti enemmän hallinnollista taakkaa, mikä on omiaan vaikeuttamaan uusien yritysten ja Suomen eurooppalaista mittakaavaa pienempien yritysten mahdollisuuksia saada rahoitusta.

Energiatukiohjelman keskeisin tehtävä on tukea hankkeita, joilla voidaan edistää Suomen 2035 päästötavoitteiden saavuttamista ja luoda uusia energiaratkaisuja. Tuen kohteena ovat olleet hankkeet, jotka ilman energiatukea jäisivät toteuttamatta. Vuonna 2020 tehdyssä ohjelman vaikuttavuuden arvioinnissa todettiin, että energiatuki on mahdollistanut lukuisia investointeja, jotka eivät olisi muuten toteutuneet ollenkaan tai olisivat toteutuneet merkittävästi erilaisena. Energiatuen saajista ohjelmalla on ollut suuri vaikutus tavoiteltuihin asioihin.

HALLITUSOHJELMA HALUAA VARMISTAA POSITIIVISEN INVESTOINTIYMPÄRISTÖN BIOKAASUTOIMIALALLE - ENERGIATUKI ON TÄSSÄ KESKEINEN

Myöntövaltuuksien tason laskemisella voisi olla haitallisia vaikutuksia erityisesti maatalouden sivuvirtoihin pohjautuvalle biokaasun tuotannolle. Verrattuna perinteisempään biokaasun tuotantoon liiketoiminnan investointeja ei voida rahoittaa jätekesittelymaksuilla. Maataloussyöteperustainen biokaasun tuotanto on uutta liiketoimintaa, jonka toteuttamiseen liittyy tulevaisuudessa myös hiilidioksidin talteenoton, varastoinnin ja hyödyntämisen potentiaalia. Raskaan liikenteen lisäksi biometaanilla on mahdollista vähentää meriliikenteen päästöjä, jossa on toistaiseksi vähän uusiutuvia vaihtoehtoja. Metaani on myös kriittinen kemianteollisuuden tuotantopanos ja biometaanin tarve kasvaa fossiilittoman teollisuuden, mm. vihreän teräksen valmistuksen, myötä.

Näemme lantapohjaisen biokaasutuotannon edistämisen tärkeänä niin elintarvikeketjun elinvoimaisuuden, taakanjakosektorin päästövelvoitteiden saavuttamisen, Suomen omavaraisuuden kuin uuden liiketoiminnan syntymisen ja investointien näkökulmasta. Hyödyntämällä kotimaassa valmistettua biokaasua ja synteettisiä polttoaineita voidaan korvata merkittäviä määriä fossiilisia tuontipolttoaineita tie- ja meriliikenteessä ja samalla vähentää lannankäsittelyn päästöjä. Nesteytetystä biokaasusta voidaan tehdä tulevaisuudessa myös vientituote.

Myös fossiilisten väkilannoitteiden käyttöä voidaan korvata biokaasutuotannossa syntyvän kierrätyslannoitteen käytöllä. Biokaasun tuotanto tarjoaa erinomaisen ratkaisun elintarviketuotannossa syntyvien sivuvirtojen käsittelyyn, ravinteiden kierrättämiseen ja vesistöjen ravinnekuorman vähentämiseen.

Ympäristövaikutusten ja taakanjakosektorin huomattavien päästövähennemien lisäksi kotimainen biokaasuntuotanto tuo vähintään satojen miljoonien eurojen investointeja, lukuisia uusia työpaikkoja ja liiketoimintaa Suomeen. Kansantaloudelliset mallinnukset ovat osoittaneet, että biokaasutuotannon tukeminen tuo yhteiskunnalle takaisin huomattavasti enemmän, kuin se edellyttää tukea. Maatalousyrittäjille teollisen mittakaavan biokaasutuotantoon osallistuminen tuo mahdollisuuden parantaa toiminnan kannattavuutta, sillä kierrätyslannoite tuo mm. lannoitesäästöjä.

Auvinen Anna-Kaisa
Valio Oy